

Ιωάννης Θ. Μάζης

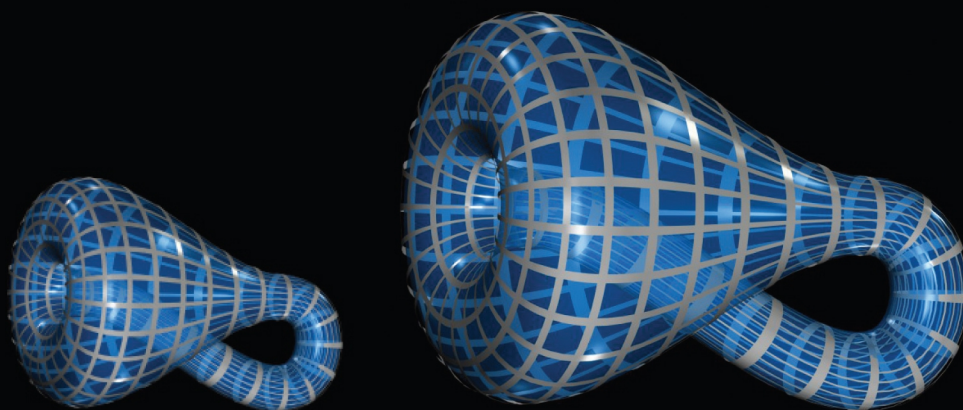
ΜΕΤΑΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΚΡΙΤΙΚΗ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΓΕΩΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Το νεοθετικιστικό πλαίσιο

Πολιτική και Πολιτισμός

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΕΙΡΑΣ: Ι.Θ. Μάζης

Géo
Cultures

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΠΑΖΗΣΗ

Το νέο βιβλίο του καθηγητού κ. Ιωάννη Μάζη

ΜΕΤΑΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΚΡΙΤΙΚΗ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΓΕΩΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Το νεοθετικιστικό πλαίσιο

Ο Καθηγητής Ιωάννης Θ. Μάζης στο βιβλίο του με τίτλο *"Μεταθεωρητική Κριτική Διεθνών Σχέσεων και Γεωπολιτικής. Το Νεοθετικιστικό πλαίσιο"*, Παπαζήσης, Αθήνα 2012, συμβάλλει καθοριστικά μέσω των επιστημολογικών εργαλείων των Sir Karl Popper, Thomas Kuhn και Imre Lakatos, αφενός μεν στην ανάδειξη του αδιεξόδου των μέχρι σήμερα διατυπωθεισών θεωρητικών διεθνολογικών συγκροτήσεων και αφετέρου εντοπίζει ακριβώς τις αδυναμίες που το προκαλούν.

Η εργασία του αυτή επιλέγει τις διεθνολογικές θεωρητικές συγκροτήσεις του νεοθετικιστικού πλαισίου. Η προσέγγισή του παρουσιάζει αυστηρότητα και σχολαστικότητα στον τρόπο χειρισμού των επιστημολογικών προσεγγίσεων στην διαδικασία κριτικής του σώματος των υπό εξέταση διεθνολογικών θεωρητικών κειμένων. Ο Μάζης, αφού προηγουμένως εντοπίζει σχολαστικά, κατόπιν θέτει τα θεμελιώδη ερωτήματα που κατατρύχουν την διεθνολογική θεωρητική περιπέτεια και αναζήτηση: 1) την ορθή επιστημολογικώς χρήση των διεθνολογικών εννοιών 2) την πολυσημία και την πολλαπλότητά τους 3) την αντιφατικότητα που προκύπτει ως αποτέλεσμα των ανωτέρω και 4) τις επιστημολογικώς εντοπιζόμενες αδυναμίες τους να συγκροτήσουν "Γενική Θεωρία" ή έστω

“επιστημονική θεωρία”. Πρόκειται για τον εντοπισμό, την ανάδειξη, την περιγραφή και την συστηματική ταξινόμηση και αξιολόγηση των σημαντικότερων, “εσωτερικών”, δηλαδή “ενδοθεωρητικών” διεθνολογικών αντιπαραθέσεων, που με τη σειρά τους αποτελούν για τον συγγραφέα πηγές κριτικής των εν λόγω θεωρητικών αδυναμιών, των αυτοαναγορευμένων “Διεθνών Θεωριών” στο νέο-θετικιστικό πλαίσιο. Κεντρικά πρόσωπα στην κριτική αυτή ανάλυση είναι ο Morton Kaplan, ο Kenneth Waltz, ο Hans Morgenthau, ο Raymond Aron και θεμελιώδη κείμενα κριτικής και πολεμικής που διατυπώθηκαν από αυτούς.

Ο Μάζης, δεν σταματά εκεί. Διεξέρχεται με σχολαστικότητα την περιγραφή και επιστημολογική ανάλυση των εννοιών της Γεωπολιτικής και της Γεωστρατηγικής, αναδεικνύει την μεικτή φάση γεωπολιτικής και γεωστρατηγικής μεθόδου που χαρακτήρισε την Κλασική Γεωπολιτική Σχολή, είτε αυτή ήταν η γερμανική (F. Ratzel, R. Kjellén και K. Haushofer) είτε η Αγγλοσαξωνική (Sir Halford Mackinder, Nicholas J. Spykman). Παρατηρεί ιδιαίτερα και αναδεικνύει τις διαφορές της Γαλλικής Σχολής της Γεωπολιτικής και εντοπίζει τον επιστημονικό της χαρακτήρα τον βασιζόμενο στη Κλασική γαλλική Γεωγραφική και Γεωπολιτική Σχολή (Vidal de la Blache, Albert Demangeon, Jaques Ancel, Elisée Reclus, αλλά και των σύγχρονων όπως ο Yves Lacoste, ο Pascal Lorot, ο Gérard Chaliand, ο Michel Foucher, κ.τ.λ.).

Η κατάληξη αυτής της σχολαστικής έρευνας και κριτικής ανάλυσης είναι μια απολύτως πρωτότυπη πρόταση: η διατύπωση της Σύγχρονης Συστημικής Γεωπολιτικής Ανάλυσης, της δικής του δηλαδή ερευνητικής μεθόδου, υπό την μορφή λακατιανής συγκροτήσεως και η ανάδειξη των λειτουργικών της θεωρητικών στοιχείων (Είδη Γεωγραφιών, Είδη Χώρων, Συστημικά επίπεδα) αλλά και μαθηματικών εργαλείων, όπως η ασαφής λογική (fuzzy logic).

Το Παράρτημα κειμένων του βιβλίου αποτελεί ένα ανεκτίμητο ξεχωριστό πόνημα επίπονης, επίμονης και επιμελημένης μεταφραστικής εργασίας με ιδιαίτερη προσοχή στην ορολογία, στα πλούσια σχόλια του επιμελητή (Ι.Μάζης) που επιλύουν κάθε πρόβλημα του αναγνώστη που δεν είναι ειδικευμένος στα ζητήματα της θεωρητικής Φυσικής και των Μαθηματικών, πεδία απόπου αντλούν τα παραδείγματά τους οι μεγάλοι επιστημολόγοι συγγραφείς των όπως ο Kuhn και ο Lakatos. Στο μέρος αυτό του Παραρτήματος ακολουθούν σημαντικά θεωρητικά κείμενα πολεμικής και κριτικής συνταχθέντα από τους πλέον σημαντικούς θεωρητικούς των διεθνών σχέσεων και ιδιαιτέρως της Αγγλοσαξωνικής θεωρητικής σφαίρας. Το Παράρτημα αρχίζει με ένα θεμελιώδες κείμενο του ίδιου του συγγραφέα που θέτει ένα ερώτημα το οποίο θα μπορούσε να αποτελέσει και εναλλακτικό τίτλο του ανα χείρας συγγράμματος: «Κριτική στην Κριτική Γεωπολιτική ή Ποιός φοβάται την Σύγχρονη Γεωπολιτική Ανάλυση».

Ο πρόλογος του Ομότιμου Καθηγητή της Φιλοσοφίας και της Ιστορίας των Ιδεών του Εθνικού

Μετσοβίου Πολυτεχνείου, π. Υπουργού Πολιτισμού της Οικουμενικής Κυβερνήσεως Κων/νου Καραμανλή και π. Ευρωβουλευτού και Δημήτρη Νιάνια, δάσκαλου των φοιτητικών χρόνων του συγγραφέα, αποτελεί από μόνος του ένα πολύτιμο φιλοσοφικό δοκίμιο για την Γεωπολιτική από την πλατωνική της θέση. Μια απολαυστική φιλοσοφική πρόγευση για τον προβληματιζόμενο αναγνώστη του ανά χείρας πονήματος.

Μάριος Α. Ευρυβιάδης
Αναπληρωτής Καθηγητής Διεθνών Σχέσεων
Πάντειο Πανεπιστήμιο.